

Reisverslag Fietsreis Mexico

2003

Mexico heeft een oppervlakte van 1.964.375 km².

Er zijn ongeveer 102 miljoen inwoners (2002) bevolkingsdichtheid 52 inw./km².

'MEXICO, fietsen tussen vulkanen en Indianen'

Mijn totale afstand gefietst tijdens deze reis door Mexico is 1.302 kilometer.

Fietsreis 2003 ~ MEXICO

DE VOORBEREIDING

Centraal Amerika, een overgangsgebied tussen Noord en Zuid, en in Mexico is dit verschil zeer goed merkbaar. Ik heb gekozen voor het zuiden vanaf Mexico-stad tot de grens met Guatemala en het schiereiland Yucatán. Dit is voor mij het interessantste deel dat heel wat te bieden heeft wat betreft natuur en cultuur, en tevens een rijke geschiedenis heeft. Het vraagt opnieuw een grondige voorbereiding om ter plaatse iets meer van die vreemde culturen te begrijpen en vooral om de lokale bevolking te kunnen ontmoeten in hun eigen omgeving. Het wordt dus een actieve ontdekkingsstocht door het binnenland van Mexico en dwars door het zuidelijke deel, van de kust langs de Stille Oceaan naar de kust langs de Atlantische Oceaan.

De reisperiode (februari - maart) wordt hoofdzakelijk bepaald door het klimaat. Mexico kent drie klimaatzones die ingedeeld worden volgens de hoogte : de laagvlakten, het laaggebergte en het hooggebergte, met telkens twee seizoenen, namelijk het droog- en het regenseizoen. Gezien ik door alle klimaatzones fiets, heb ik de droge periode gekozen, het beste gemiddelde : in het hooggebergte fris maar niet meer koud en in de lagere gebieden warm maar nog niet heet.

Het traject kan in drie stukken gesplitst worden waar natuur, cultuur en geschiedenis grote verschillen kennen. Een bezoek aan 'Ciudad Mexico' heb ik niet gepland; niet bij gebrek aan bezienswaardigheden, maar vooral om de drukte en verontreiniging te vermijden in deze grootste stad ter wereld (met 22 miljoen inwoners, dit is meer dan 1/5 van de Mexicaanse bevolking)

HET REISVERSLAG

Het eerste deel vanaf Mexico-stad, langs Puebla en Oaxaca is het rijkere gebied. Dit zijn koloniale steden met Spaanse en Moorse invloeden. De bevolking bestaat hier vooral uit Mestiezen, dit is een vermenging van de oorspronkelijke bewoners en de Spanjaarden. De weg loopt er door een hooggebergte en vulkanisch gebied (o.a. Volca Popocatépetl met een hoogte van 5452 m, die opnieuw actief is en hierdoor niet mag beklommen worden).

Het volgende deel gaat dwars door de deelstaat Chiapas, het armere deel van Mexico. Hier zijn heel weinig invloeden van buitenuit, er is nog de ongerepte jungle met honderden soorten wilde dieren en vogels, maar vooral met de originele bevolking die in de bergen in kleine dorpjes woont. Hier is Spaans en Engels eerder zeldzaam, maar spreekt men Mixteeks, Mayaans, Zapoteeks, ... (16 verschillende talen met elk nog wat dialecten). De eerste beschavingen waren hier al 25.000 jaar geleden, met vanaf 1.500 v.C. de Olmeken, later kwamen de Maya's, de Azteken en andere mysterieuze culturen. Dit is het echte Mexico, met nog de rasechte Indianen waarvan er heel wat verschillende stammen zijn (de naam 'Indiaan' is ontstaan doordat Columbus bij zijn aankomst dacht dat hij in India terechtgekomen was).

Het laatste deel brengt me op het schiereiland Yucatán en ziet er opnieuw heel anders uit. Het is voornamelijk een laagvlakte met in het noorden een droge wildernis en in het zuiden tropische wouden.

Hier kwam de Mayacultuur tot zijn grootste bloei tussen de 3e en 10e eeuw. Er zijn imposante overblijfselen van tempels, piramiden en heiligdommen met beeldhouwwerken, muurschilderingen en inscripties die getuigen van een samenleving met een zeer hoogstaande ontwikkeling.

Deze streek heeft ook het minst Mexicaanse karakter, er zijn meer Latijns-Amerikaanse en Europese invloeden, gezien er slechts sinds minder dan een halve eeuw verbindingen zijn met de rest van Mexico via enkele wegen en een spoorweg.

Waarschijnlijk is er in Mexico-stad heel wat moois te zien, maar door de enorme luchtvervuiling is het er niet gezellig meer (ik ben dan ook niet langer in de stad gebleven dan noodzakelijk).

Tot 30 km ver werd ik achtervolgd door de Mexicaanse smog, hier had ik meer last mee dan met de ijle lucht op grote hoogte, tot 3.500 m tijdens mijn eerste fietsdag.

Gelukkig is er verder nog veel natuur, hoe meer naar het zuiden hoe mooier. In de deelstaat Oaxaca, het warmste deel van Mexico, zijn vele soorten cactussen te zien, dicht bij de kust groeien dan vooral palmen, kokosbomen en citrusvruchten.

Met onderweg de boom 'El Tule', de oudste en zwaarste boom ter wereld (een cipres Ahuehuete, meer dan tweeduizend jaar oud, de stam heeft een doorsnede van 14 meter, de kruin 58 meter en hij wordt geschat op 636 ton).

Je wordt er nog wakker met de prachtige geluiden van de vogels, geen getsjirp of gekwetter,

maar zang van de bovenste plank. Vogels zijn er dan ook in alle kleuren.

De steden en streken waar ik langs en door fietste verschillen heel veel van elkaar. Puebla, bekend voor zijn huizen bekleed met 'Aculeja de Talavera', ceramische tegels met prachtige kleuren en figuren. Oaxaca en San Cristobal de las Casas, steden waar iedere straat vol kleur is en toch telkens anders. Alle schakeringen van geel, groen, rood en blauw naast mekaar, het geeft een speciaal effect en een warm gevoel. Campèche, het oude stadsgedeelte is op de lijst van werelderfgoed van de Unesco geplaatst, en terecht. Alle straten ben ik er doorgewandeld om de koloniale gevels te bewonderen, je raakt er niet op uitgekeken, geen twee zijn er gelijk. En dan is er ook nog Izamal 'la Ciudad Amarilla', de gele stad, waar alle gebouwen in het centrum dezelfde kleur hebben.

Het is me ook duidelijk geworden waarom zoveel mensen in de stad willen wonen; daar is werk en alles wat men nodig heeft. Op de buiten is er geen industrie en in de bergstreken is er bijna niets. Toch is er geen armoede, er is een overvloed aan verse groenten en een grote keuze aan lekker fruit. Ja, zelfs in de kleine dorpjes halen de vrouwen en kinderen hun ijsje, een frisdrank of vers geperst fruitsap tijdens de siësta, en de mannen hun biertje in de bar.

Het is dan wel enigszins anders in de deelstaat Chiapas, dit is het vochtigste gebied van Mexico, overal gebergte en nog tropisch oerwoud. Dit is het gebied waar de Indianen wonen, luxe en rijkdom kent men hier niet, maar de mensen zijn er over het algemeen tevreden met wat ze hebben.

Kleur en muziek zijn overal in Mexico aanwezig, maar hier komt dit nog veel meer tot uiting. Vooral in hun klederdracht, geen pluimen meer, maar toch nog allemaal geborduurd handwerk, met patronen en kleuren die voor iedere stam verschillend zijn.

De keuken is hier overal lekker, maar toch vooral streekgebonden, met grote verschillen tussen het binnenland en de kust, en eveneens tussen de verschillende deelstaten. Men gebruikt hoofdzakelijk deze producten die terplaatse beschikbaar zijn of gekweekt worden, maïs en bonen in het binnenland, vis in de kuststreken. Maar opgelet, overal kan je wel eens je tong verbranden aan een koude chilisaus, pikant lusten ze daar allemaal.

Dagelijkse kost zijn de tortilla's, taco's, quesadillas en enchiladas, allemaal gebakken maïskoekjes gevuld met alles dat eetbaar is en opgediend met sausjes, soms zacht, maar meestal pittig tot vrij pikant.

Enkele van de specialiteiten in Yucatán, geërfd van de Maya's : 'pollo al pibil' (kip, gemarineerd in sinaasappelsap, gewikkeld in bananenbladeren en gebakken in de oven) en 'sopa lima' (kippensoep met limoensap).

Hun nationale drank Tequila wordt gestookt uit pulque, het sap van de agave, een vetplant die overal aangeplant wordt waar men een plekje vindt om ze te laten groeien. Tequila wordt puur opgediend met limoen en zout, maar om dit lekker te vinden moet je langer in Mexico blijven. Ze maken er wel heel wat geslaagde cocktails mee.

De Mexicanen zijn bij de eerste ontmoeting vrij gesloten, maar als je zelf contact zoekt

antwoorden ze wel graag. Als je dan zo'n bergdorpje komt binnengefietst zijn ze wel vol verwondering en waardering. Het is opvallend dat ze overal eerst vragen van waar ik kom, en van zodra ze weten dat ik geen Amerikaan ben veranderen ze helemaal en kan je makkelijk een gesprek voeren. Als ik dan zeg dat ik van 'Belgica' kom, kent bijna iedereen 'los Diablos Rojos'.

's Morgens zijn ze al vroeg actief en 's avonds vrij laat ook nog, maar tussendoor is de siësta wel heilig. En heilig mag je hier letterlijk nemen, want zelfs in de bar is een hoekje voorzien waar één van hun goden vereerd wordt. Hier hebben ze dan ook alle tijd voor een biertje, een hapje en een gesprek.

Ik ontmoette er de afstammelingen van de Maya's, sommigen beseften pas tijdens ons gesprek dat hier een belangrijke cultuur en een grote geschiedenis aanwezig is, ze waren vereerd als ze vernamen dat ik kwam voor het Maya-erfgoed. Ze kenden de belangrijke 'sites' en de geschiedenis wel, maar hadden er nog heel weinig van gezien. Daar zou nu wel eens verandering in komen. Trouwens vele van deze historische plaatsen zijn pas in de 19e en 20e eeuw ontdekt, en slechts een klein deel ervan is vanonder de begroeiing gehaald en gerestaureerd.

Het is onvoorstelbaar wat hier eeuwen geleden reeds bestond, zowel hun samenleving, hun kennis als hun gebouwen en heiligdommen. Je wordt even stil als je de omvang van de ruïnes ziet, welke pracht en uitstraling moet dat geweest zijn in hun oorspronkelijke vorm, waar kleur heel belangrijk was en overal aanwezig.

Ik bezocht enkele archeologische plaatsen met tempels, piramiden en musea, en maakte heel wat stadswandelingen. Ik heb dwars door een cañon van meer dan 1.000 m diep gevaren, tussen de apen, krokodillen en de ongeschonden natuur, en maakte een dagtocht door het tropische oerwoud.

Maar opnieuw had ik de gezelligste uren en de mooiste ontmoetingen op mijn fietstochten tussen de steden door en langs de kleine afgelegen dorpjes.

Wat een verschil met de toeristen die uit verveling nog maar eens een drankje halen en dan nog een ijsje, zelfs bijna ruzie krijgen over wat ze nog kunnen doen om hun tijd te vullen. Ik kwam er bijna tijd te kort, en kon er nog maar eens proeven hoe lekker de smaak van water kan zijn na een inspanning bij zomerse temperaturen.

Het was voor mij weer een enorme ervaring om deze cultuur van dichtbij te leren kennen, het grote verschil tussen de steden onderling, het rustige en langzame leven in de dorpen, heel anders dan bij ons. Ik was er middenin, niet alleen door ernaar te gaan kijken zoals velen doen, maar door eraan deel te nemen en mee te leven met de plaatselijke bevolking. Dit kan je het best bereiken door de reis zelf samen te stellen naar eigen behoefte en interesse, maar vooral door een heel grondige voorbereiding.